

Landskabsarkitektur – strukturen på kandidatuddannelsen på Landskabsarkitektur og planlægning, Københavns Universitet. Studielederne lektor og landskabsarkitekt mdl Torben Dam og lektor Henriette Steiner, Landskabsarkitektur og planlægning, KU-IGN. 16. april 2020.

Fra september 2019 blev kandidatuddannelsen på landskabsarkitektur på Københavns Universitet ændret for første gang siden 2012. Ændringerne blev året før vedtaget i studienævnet. Med den nye struktur skal de studerende vælge mellem to specialiseringer: landskabsdesign og urban design. Begge specialiseringer starter med teori- og metodekurser, som er de eneste obligatoriske kurser på uddannelsen. Teori og metodekurserne er med til at sætte dagsordenen for kandidatstudiet og markere overgangen fra bachelor til kandidat. Endelig betyder disse to kurser, at internationale studerende også får mulighed for at bidrage med deres perspektiv ind i den skandinaviske design- og planlægningskontekst.

Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Obligatoriske kurser	Urbanism Studio	Transformation Studio Health Design	Landscape studio Urban Intervention studio
Design by management		Speciale	Speciale

Figur 1. To studieår med fire blokke, hvor de studerende kan tage 15 ECTS point pr. blok.

Derefter skal de studerende vælge tre design- og planlægningskurser i de efterfølgende fem blokke ud af otte blokke, som hele kandidatuddannelsen består af. Der er i alt seks design- og planlægningskurser, se figur 1, at vælge imellem fordelt over alle de fem blokke. Studerende kan tage kurserne fra efteråret (blok 2) i det første studieår til februar (blok 3) i det andet studieår. Man kan desuden vælge kurser fra et bredere udbud af kurser svarende til to ud af otte blokke, og en blok af disse er helt fri til at vælge studieaktiviteter. Som afslutning på kandidatstudiet skal den studerende lave et speciale svarende til mindst to blokke. Hvis den studerende vælger at lave et speciale, der svarer til tre blokke, skal hun tage to design- og planlægningskurser.

Ved at reducere antallet af obligatoriske kurser på landskabsarkitektur kandidatuddannelsen får de studerende en mere fleksibel struktur i forhold til de mange kursustilbud, der findes. Flexibiliteten er nødvendig, fordi de fleste kurser kun tilbydes en gang om året, og ved at have fem blokke ud af otte med forskellig grad af valgfrihed, får den studerende mulighed for at række ud efter flere og forskellige kurser. Det er dog sådan, at fremdriftsreform, pointloft og krav om studieaktivitet medfører, at det kan være udfordrende at sammensætte en perfekt kursuspakke, og vi opfordrer de studerende til at lægge en studieplan så tidligt som muligt på kandidatuddannelsen. Vi må fremover erkende, at livslang læring er et vilkår, og nogle færdigheder læres på kandidatuddannelsen og nogle læres først i løbet af arbejdslivet, hvilket arbejdspladser og kandidater må pejle efter og forsøge at udnytte bedst muligt.

Design- og planlægningskurserne, som vi daglig tale kalder studiokurser, baserer sig i dag i høj grad på igangværende forskning og berører en lang række af de emner, der er oppe i samfundsdebatten. Både forskning og undervisning i studiokurserne er tværvideenskabeligt anlagt, og design- og planlægning, som er den fælles metode i de seks studiokurser, giver de studerende erfaring og kompetence, hvilket suppleres med mere specialiserede kurser, der baserer sig på

andre forskningsparadigmer inden for humaniora, samfunds- og naturvidenskab. Erfaring, kernekompetencer, viden og metodisk bredde og kunnen er grundlaget for specialet, hvor den studerende skal vise, at hun selvstændigt kan programmere og drive et specialeemne og bruge sin egen landskabsarkitektoniske faglighed i samarbejde med andre og relevante fagdiscipliner.

Ændringerne er sket i en periode med mange udefrakommende påvirkninger, men også som konsekvens af nye erkendelser på uddannelsen – bl.a. er det i disse år en erkendelse, at landskabsarkitekten ikke kan se sig selv som en alvidende og enerådige person, der laver planer klar til udførelse. Design- og planlægning bygger på samarbejde på mange forskellige måder og inkluderer ud over fagfæller også inddragelse af eksperter, styring af komplicerede analyse- og planlægningsprocesser, borgerinddragelse, hurtige idéskabende æstetiske løsninger og midlertidige løsninger i komplekse transformationer. Design og planlægning skal kunne respondere til betingelser i et samfund, der er i konstant forandring, og man skal derfor kunne inddrage viden om den historiske kontekst samt forholde sig til sociale, økologiske og etiske problemstillinger. Samtidig skal landskabsarkitekten beherske landskabsarkitektens klassiske dyder: bl.a. at kotere og at skabe løsninger med økologi, jord og planter, samt at beherske digitale redskaber, redskaber der hele tiden ændrer sig.

Den forrige regering forkortede kandidatuddannelsen fra 24 måneder til 22 måneder, hvilket har resulteret i, at specialer på 30 ECTS nu skal udarbejdes på fire måneder, og at et 45 ECTS-speciale har 6,5 måneder. Det kræver, at den specialestuderende har sine metoder på plads og ikke fumler for meget med sit emnevalg. Folketinget har også besluttet, at studerende har retskrav til kandidatuddannelsen i 3 år, så de bl.a. kan tage praktik mellem bachelor og kandidat.

Den nye kandidatuddannelse fra 2018 er skabt i en tid med mange forandringer i samfundet og nye input fra forskning og fra digitale løsninger. Derfor har vi valgt at understrege vigtigheden af de faglige kernekompetencer og deres samspil med andre vidensområder, som det, vi gerne vil deklarere over for erhvervet og Københavns Universitet. På denne måde fastholder vi uddannelsens praksisnære tradition og udnytter samtidig det overblik og den refleksion og viden, som vores forskning giver. Den faglige kompetence fra design og planlægningsmetoden rækker således efter vores opfattelse ud til drift og forvaltning, samt som en forudsætning for at kunne håndtere problemstillinger som klima og bæredygtighedsmål med en kreativ og løsningsorienteret fokus.

Vi kan sige, at vore studerende har mødt landskabsarkitektur på et akademisk, refleksivt niveau og har opnået erfaring med et bredt vifte af design- og planlægningskurser, at de har forholdt sig til aktuelle samfundsproblematikker i en forskningsbaseret design- og planlægningsfaglig sammenhæng, at de har programmeret og konciperet potentialer og problemstillinger og forholdt sig til, hvad der skal til for at løse konkrete landskabsarkitektoniske og planlægningsfaglige problemstillinger. Vi kan også sige, at de studerende har kernekompetencer, som gør, at de kan tage fat nye emner i en løbende kompetenceudvikling, når de starter på deres fremtidige arbejde, og altid have historisk viden samt viden om sociale, økologiske og etiske forhold med i bagagen. De har en god forståelse for landskabsarkitektens identitet og kompetencer. De kender også til andre relevante fagdiscipliner. Kandidaterne kan planlægge og projektere og håndtere tegninger og andet projektmateriale på mange forskellige måder og på et endnu mere velfunderet grundlag.

Udfordringen på kandidatuddannelsen i landskabsarkitektur er som på alle andre uddannelser, at intentioner, struktur og planer skal måles ud fra, at de studerende kommer til at deltage på en aktiv måde. En møderække afholdt i efteråret 2019 med deltagelse af undervisere og studerende viser, at der er behov for en øget dialog og mere præcis omtale af intentioner og udbytte af de enkelte kurser – ikke mindst på studio-kurserne men også i samspillet mellem design- og planlægningskompetencerne og de andre vidensområder, som uddannelsen bygger på. De studerendes frihed, medvirken og ejerskab over deres fag skulle også gerne betyde, at aktuelle emner, der har betydning i samfundet, som f.eks. klimaomstilling, bæredygtighed eller den nuværende corona-epidemi, kan være med til give landskabsarkitektur en stemme i samfundsdebatten. Det er også de studerende, der skal fortælle, hvordan design- og planlægningskurser overvinder tidens overfladiske tendenser til hele tiden at søge nye positioner. Det er vores overbevisning, at gentagelse og fordybelse i designprocessen er nøglen til, at kandidater i landskabsarkitektur kender deres eget værd og kan bidrage med noget særegent, og at de på Københavns Universitet gør det på et solidt, forskningsbaseret grundlag og med inddragelse af ny viden fra forskellige fagområder. Gentagelse og fordybelse skal dog også føre os ud på dybt vand, så design- og planlægningskompetencer er fintunet – ikke blot til de klassiske landskabsarkitekttopgaver, men også til store komplekse samfundsspørgsmål, til klima, til tabet af biodiversitet, og til alle de klassiske opgaver inden for drift og forvaltning, hvor design- og planlægningsmetoden er de eneste muligheder, vi har, for at finde gode løsninger på komplekse problemstillinger.